

Vergaderjaar 2025–2026

30 821

Nationale Veiligheid

Nr. 334

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2026

Sinds 9 december 2024 voert de Koninklijke Marechaussee (KMar), conform artikel 25 van de Schengengrenscore¹, binnengrenscontroles uit. Over de tijdelijke herinvoering van deze maatregel is uw Kamer op 11 november 2024 geïnformeerd.² Bij het uitvoeren van de binnengrenscontroles ligt de focus op de landgrenzen met België en Duitsland en op de intra-Schengenvluchten met risico's ten aanzien van irreguliere migratie en grensoverschrijdende criminaliteit. Over de eerste verlenging van deze maatregel is uw Kamer op 25 april 2025 geïnformeerd.³ Over de tweede verlenging van deze maatregel is uw Kamer op 10 november 2025 geïnformeerd.⁴ De Nederlandse binnengrenscontroles duren tot en met 8 juni 2026. In lijn met de Schengengrenscore kunnen lidstaten deze tijdelijke maatregel nogmaals verlengen.

Zoals aan uw Kamer gemeld in de brief van 25 april 2025 over de eerste verlenging van de binnengrenscontroles, werkt het kabinet gelijktijdig aan de versterking van het juridische kader van het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). Hiertoe worden artikelen 4.17a en 4.17b van het Vreemdelingenbesluit gewijzigd. Het MTV betreft de reguliere controles door de KMar in de grensstreek met België en Duitsland ter voorkoming en bestrijding van irreguliere migratie en op inkomende intra-Schengen vluchten en op treinen die vanuit een Schengenlidstaat Nederland inreizen. Het MTV wordt door deze wijzigingen een robuust alternatief voor de tijdelijk heringevoerde binnengrenscontroles. De ervaringen die de KMar heeft opgedaan met de binnengrenscontroles worden hierin meegenomen.

De verruiming van het juridisch kader voor MTV heeft als doel dat de KMar meer ruimte en flexibiliteit krijgt bij het uitvoeren van het reguliere toezicht in de binnengrensstreek. Concreet betekent dit onder andere dat

¹ Schengengrenscore | EUR-Lex

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 30 821, nr. 245.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 30 821, nr. 273.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 30 821, nr. 322

de huidige maxima voor controles per modaliteit (vliegtuigen, treinen, bussen, schepen, auto's en vrachtwagens) worden verhoogd. Zo kan met het beoogde kader op eenzelfde weg bijvoorbeeld niet 90 uur maar 120 uur MTV worden uitgevoerd en kan het toezicht op ten hoogste 25% van het aantal geplande treinen per traject per maand worden uitgevoerd, in plaats van slechts twintig treinen per traject per maand. Met deze verruiming kan de KMar effectiever en in toenemende mate informatie- en risicogestuurd optreden. Daarnaast wordt in een separaat traject onderzocht of de bevoegdheden van de KMar voor de uitvoering van het MTV kunnen worden uitgebreid. Hiermee wordt de KMar in staat gesteld om irreguliere migratie optimaal tegen te gaan in de binnengrensbieden.

Gelet op de aanstaande inwerkingtreding van het verruimde juridische kader voor MTV heeft het kabinet besloten om de binnengrenscontroles te verlengen totdat het nieuwe MTV-kader in werking is getreden. De verwachting is dat dit nieuwe kader direct na de zomervakantie kan worden ingevoerd. Daarom worden de binnengrenscontroles verlengd tot en met uiterlijk 30 september 2026. Na de inwerkingtreding van het verruimde kader, wordt het tegengaan van irreguliere migratie voortgezet via MTV. Hiermee komt het kabinet ook tegemoet aan de geuite zorgen van grensstreekgemeenten, ondernemers en bewoners van de grensstreek.

De binnengrenscontroles worden binnen bestaande capaciteit en middelen en informatie- en risicogestuurd uitgevoerd. Vreemdelingen die niet voldoen aan de toegangsvoorwaarden, zullen aan de binnengrens geweigerd worden. Hierbij is de inzet dat geweigerde vreemdelingen zo snel mogelijk Nederland verlaten. Daarnaast worden personen die om internationale bescherming verzoeken, doorverwezen naar de Nederlandse asielprocedure. Personen die reeds in een andere lidstaat in Eurodac zijn geregistreerd, de zogenoemde Dublinclaimanten, worden in de regel, conform de Dublinprocedure overgedragen aan de verantwoordelijke lidstaat.

Hieronder ga ik verder in op de motivering van dit besluit. In de bijlage treft u de notificatie aan waarmee het kabinet de Europese Commissie, de Raad, EU-lidstaten en het Europees Parlement over de verlenging van de binnengrenscontroles informeert.

Motivering van het besluit

De redenen voor Nederland om in december 2024 de binnengrenscontroles in te voeren hadden betrekking op de impact van aanhoudende irreguliere migratie, waaronder secundaire migratie, en mensensmokkel naar Nederland en de impact daarvan op de migratieketen. Deze problemen worden verergerd door de gebrekkige werking van het Dublin-systeem. Er is in april en november 2025 besloten tot respectievelijk een eerste en tweede verlenging van de tijdelijke maatregel, vanwege het voortduren van de redenen voor herinvoering van de binnengrenscontroles.

Het aantal irreguliere grensoverschrijdingen van de EU-buitengrenzen in 2025 is met 26% gedaald ten opzichte van 2024.⁵ Ondanks deze procentuele daling, blijft de absolute druk van irreguliere grensoverschrijdingen in 2025 nog steeds hoog (volgens het EU-agentschap Frontex

⁵ Er zijn geen cijfers bekend over het aantal irreguliere grensoverschrijdingen van de Nederlandse binnengrenzen in 2025.

178.000 irreguliere grensoverschrijdingen in 2025⁶), en zorgt dit voor uitdagingen bij lidstaten wat betreft opvang en bestrijding van migratiecriminaliteit. Het is de verwachting dat met het Europese asiel- en migratiepact, dat op 12 juni a.s. in werking treedt, de irreguliere (secundaire) migratiestromen in Europa verder zullen afnemen. Echter, dit effect zal niet direct waarneembaar zijn en is mede afhankelijk van de mate waarin het Pact effectief wordt geïmplementeerd door de verschillende lidstaten. Gezien deze constatering en de aanhoudende druk op de Nederlandse migratieketen, zie ik de noodzaak voor een effectief instrument waarmee de KMar irreguliere migratie en grensoverschrijdende (migratie)criminaliteit kan tegengaan.

Het kabinet blijft onverminderd inzetten op maatregelen om het effect van grenscontroles op de economie, verkeersstromen, grenswerkers en de sociale cohesie in grensregio's te beperken. Hierover blijf ik periodiek in overleg met de grensregio's. Bij mijn recente werkbezoek aan Duitsland heb ik tevens de impact van de Duitse binnengrenscontroles besproken. Nederland en Duitsland onderzoeken hoe de samenwerking bij controles in het grensgebied versterkt kan worden, zodat we effectief kunnen handhaven en tegelijkertijd de impact op het grensverkeer beperken.

De Minister van Asiel en Migratie,
G. van den Brink

⁶ Persbericht Frontex d.d. 15 januari 2026: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/frontex-irregular-border-crossings-down-26-in-2025-europe-must-stay-prepared-lyKpVb>